

ตัวชี้วัดที่ 3.10 ร้อยละของเด็กอายุ 12 ปี ปราศจาก โรคฟันผุ (Caries free) รอบที่ 2 : 5 เดือนหลัง (มีนาคม - กรกฎาคม 2568)

Output ผลผลิต

4.1 เด็กวัยเรียนที่เข้าร่วมโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพช่องปากมีความรอบรู้ด้านสุขภาพช่องปากเพียงพอ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 66.6 เป็นร้อยละ 95.6

ผลลัพธ์ (Outcome)

5.1 เด็กวัยเรียนที่เข้าร่วมโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพช่องปาก มีพฤติกรรมสุขภาพช่องปากที่พึงประสงค์ (แปรงฟัน 2-2-2) เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 55.0 เป็นร้อยละ 91.9

5.2 ร้อยละ เด็กอายุ 12 ปี ปราศจากฟันผุ (caries free) ร้อยละ 70.5 (เป้าหมาย ร้อยละ 73)

ผลการดำเนินงาน

การดำเนินงานโรงเรียนผู้พิทักษ์ฟันดี รุ่น 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเสริมความรู้และพฤติกรรมสุขภาพช่องปากที่พึงประสงค์ โดยการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากเด็กวัยเรียน ผ่านการเรียนรู้แบบ Active Learning จำนวน 8 สัปดาห์ สำหรับเด็กประถมศึกษา ประกอบด้วย การเรียนรู้เรื่องปากของฉันทราบจุลินทรีย์ โรคฟันผุและเหงือกอักเสบ ผลิตภัณฑ์การดูแลสุขภาพช่องปาก สูตรลับฟันดี การอ่านฉลากอาหารอาหารและเครื่องดื่มเสี่ยงฟันผุ และสรุปถอดบทเรียนการดูแลสุขภาพช่องปากได้ โดยได้ดำเนินการในระหว่างภาคเรียนที่ 2/2567 มีโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนผู้พิทักษ์ฟันดี รุ่น 4 จำนวนทั้งหมด 809 แห่ง และมีโรงเรียนที่ผ่านกิจกรรมโรงเรียนผู้พิทักษ์ฟันดี รุ่น 4 จำนวนทั้งหมด 237 แห่ง (ร้อยละ 29.3) (ดังตาราง 1)

ตาราง 1 จำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนผู้พิทักษ์ฟันดี รุ่น 4 และโรงเรียนที่ผ่านกิจกรรมโรงเรียนผู้พิทักษ์ฟันดี รุ่น 4 จำแนกรายเขตสุขภาพ

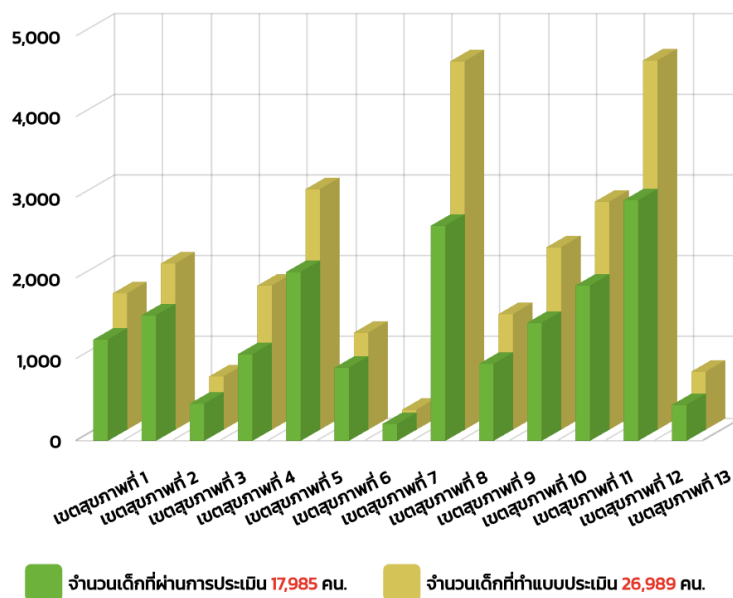
เขตสุขภาพ	จำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม (แห่ง)	จำนวนโรงเรียนที่ผ่านกิจกรรม	
		จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
1	81	24	29.6
2	53	16	30.2
3	26	5	19.2
4	31	6	19.4
5	109	27	24.8

เขตสุขภาพ	จำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม (แห่ง)	จำนวนโรงเรียนที่ผ่านกิจกรรม	
		จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
6	34	12	35.3
7	13	1	7.7
8	149	27	18.1
9	60	12	20.0
10	74	22	29.7
11	71	26	36.6
12	97	55	56.7
13	11	4	36.4
ภาพรวมประเทศ	809	237	29.3

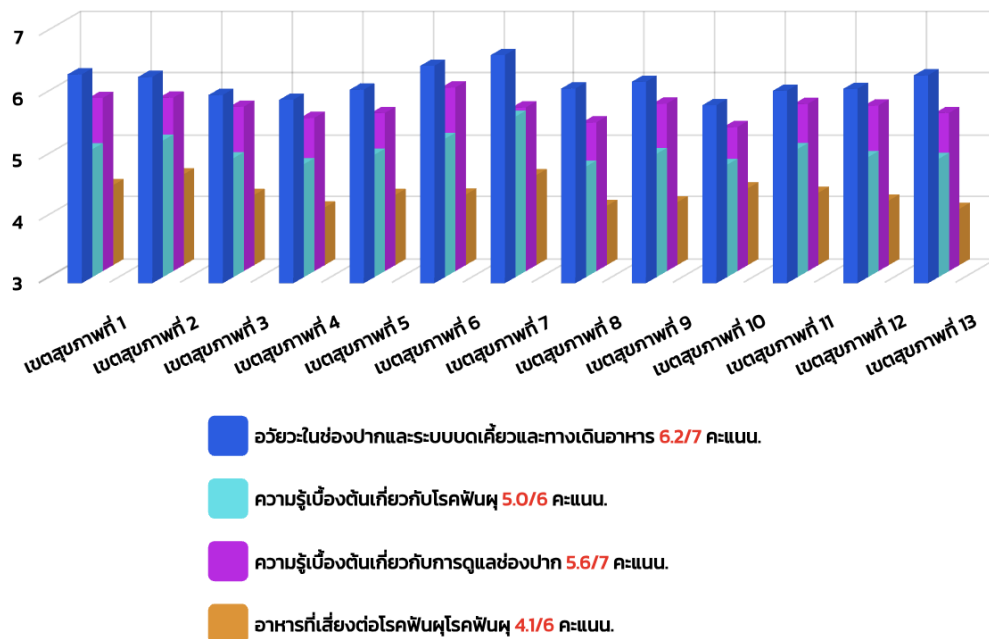
ที่มา : <https://schooloralhealth.anamai.moph.go.th/fundee/>

ผลการประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพช่องปากก่อนการจัดการเรียนรู้เพื่อเพิ่มความรอบรู้ด้านสุขภาพช่องปาก (Active Learning) มีนักเรียนร่วมกิจกรรมทั้งหมด จำนวน 26,989 คน นักเรียนที่มีความรอบรู้ด้านสุขภาพช่องปากเพียงพอ จำนวน 17,985 คน คิดเป็นร้อยละ 66.6 (คะแนนมากกว่าหรือเท่ากับ 21 คะแนน คือมีความรอบรู้ด้านสุขภาพช่องปากขั้นพื้นฐานที่เพียงพอ) เมื่อพิจารณารายด้าน นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยความรอบรู้ด้านอวัยวะในช่องปาก 6.2 คะแนน (คะแนนเต็ม 7) คะแนนเฉลี่ยความรอบรู้ด้านโรคฟันผุ 5.0 คะแนน (คะแนนเต็ม 6) คะแนนเฉลี่ยความรอบรู้ด้านการดูแลช่องปาก 5.6 คะแนน (คะแนนเต็ม 7) คะแนนเฉลี่ยความรอบรู้ด้านอาหารที่เสี่ยงต่อฟันผุ 4.1 คะแนน (คะแนนเต็ม 6) โดยจำแนกรายเขตสุขภาพดังแผนภูมิ 1 และ 2

แผนภูมิ 1 ร้อยละเด็กที่ผ่านการประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพช่องปาก (Pre-test) จำแนกรายเขตสุขภาพ

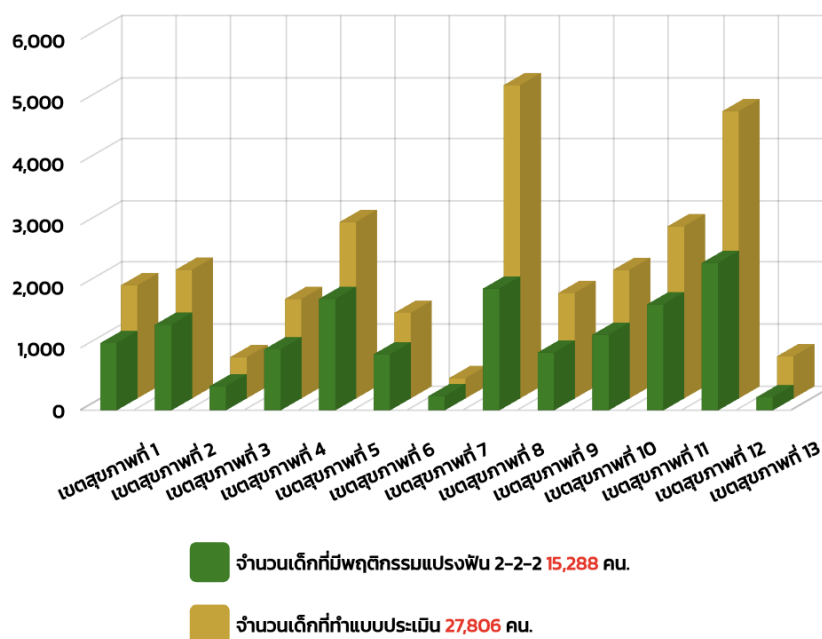

แผนภูมิ 2 คะแนนเฉลี่ยการประเมินวัดความรู้ด้านสุขภาพช่องปากรายด้าน (Pre-test) จำแนกรายเขตสุขภาพ

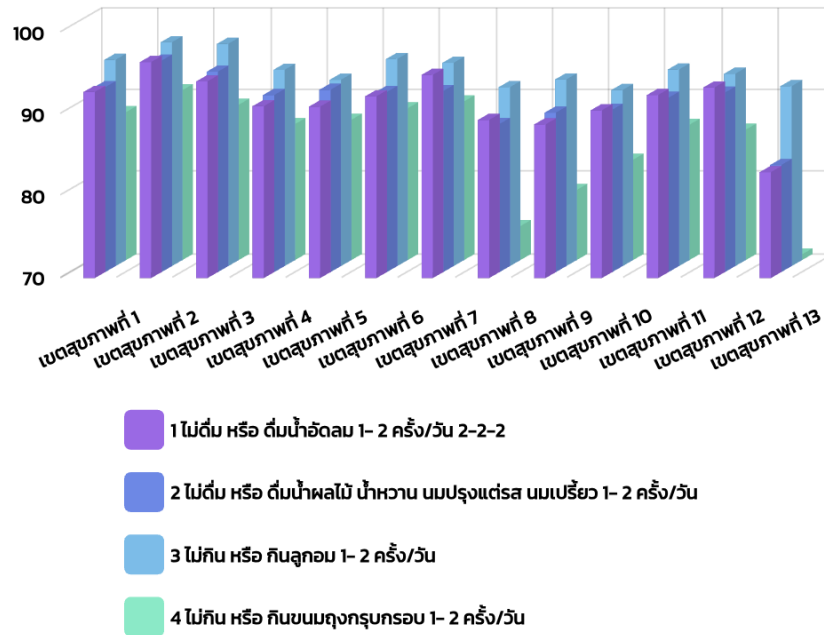

ด้านพฤติกรรมสุขภาพช่องปาก มีนักเรียนรวมกิจกรรมทั้งหมด จำนวน 27,806 คน นักเรียนมีพฤติกรรมการแปรงฟันที่เหมาะสม (แปรงฟัน 2-2-2) จำนวน 15,288 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0 นักเรียนไม่ดื่มหรือดื่มน้ำอัดลม 1-2 ครั้ง/วัน ร้อยละ 91.5 นักเรียนไม่ดื่ม หรือดื่มน้ำผลไม้ น้ำหวาน นมปรุงแต่งรส นมเปรี้ยว 1-2 ครั้ง/วัน ร้อยละ 91.1 นักเรียนไม่กินหรือกินลูกอม 1-2 ครั้ง/วัน ร้อยละ 93.6 นักเรียนไม่กิน หรือกินขนมถุงกรอบรอบ 1-2 ครั้ง/วัน ร้อยละ 83.7 โดยจำแนกรายเขตสุขภาพดังแผนภูมิที่ 3 และ 4

แผนภูมิ 3 ร้อยละเด็กที่มีพฤติกรรมการแปรงฟันที่เหมาะสม (แปรงฟัน 2-2-2) (Pre-test) จำแนกรายเขตสุขภาพ

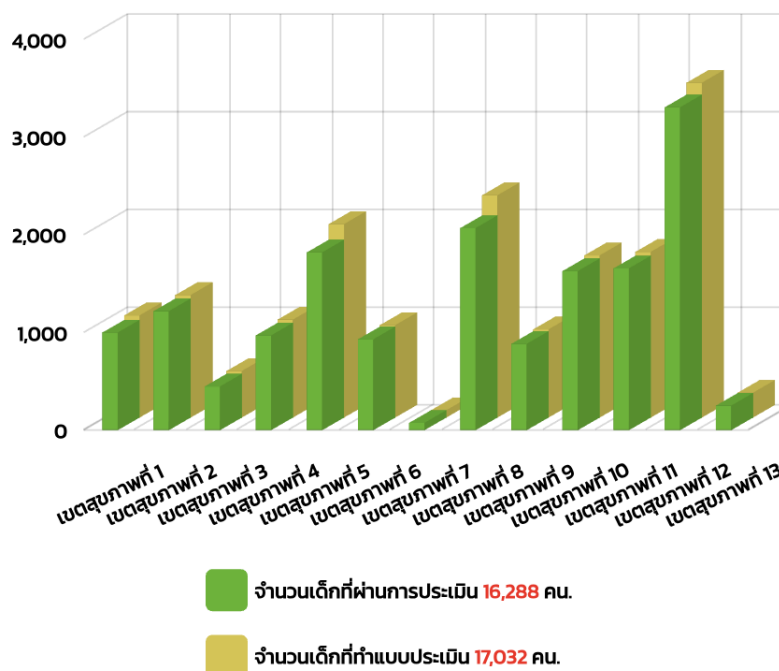

แผนภูมิ 4 ร้อยละของเด็กที่มีพฤติกรรมการบริโภคที่พึงประสงค์ (Pre-test) จำแนกรายเขตสุขภาพ

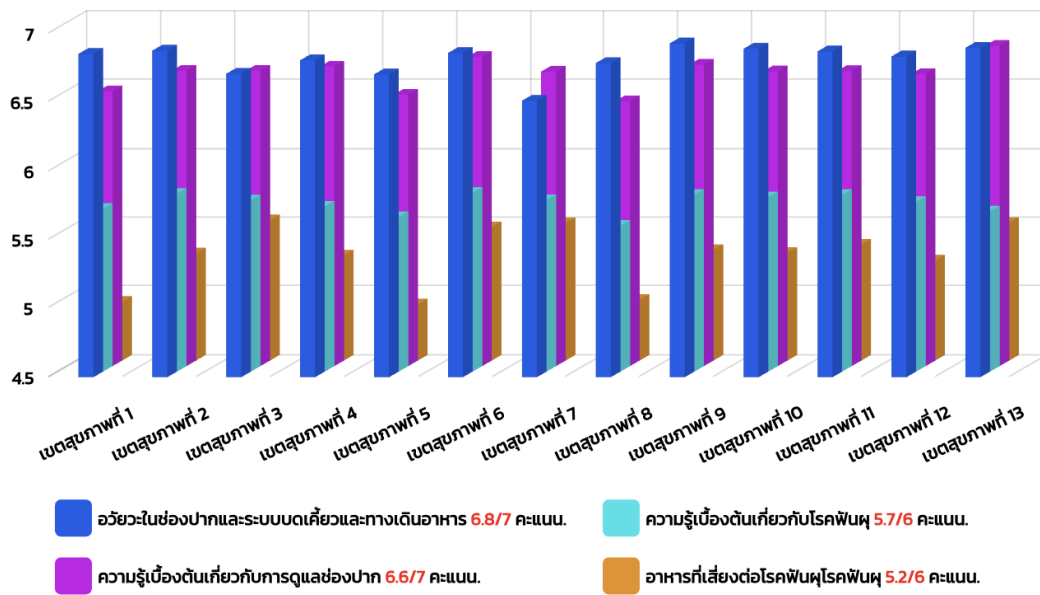

หลังจัดการเรียนรู้เพื่อเพิ่มความรอบรู้ด้านสุขภาพช่องปาก (Active Learning) ผลการประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพช่องปาก มีนักเรียนทำแบบประเมินหลังร่วมกิจกรรมจำนวน 17,032 คน นักเรียนที่มีความรอบรู้ด้านสุขภาพช่องปากเพียงพอ จำนวน 16,288 คน คิดเป็นร้อยละ 95.6 (คะแนนมากกว่าหรือเท่ากับ 21 คะแนน คือมีความรอบรู้ด้านสุขภาพช่องปากขั้นพื้นฐานที่เพียงพอ) นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยความรอบรู้ด้านอวัยวะในช่องปาก 6.8 คะแนน (คะแนนเต็ม 7) คะแนนเฉลี่ยความรอบรู้ด้านโรคฟันผุ 5.7 คะแนน (คะแนนเต็ม 6) คะแนนเฉลี่ยความรอบรู้ด้านการดูแลช่องปาก 6.6 คะแนน (คะแนนเต็ม 7) คะแนนเฉลี่ยความรอบรู้ด้านอาหารที่เสี่ยงต่อฟันผุ 5.2 คะแนน (คะแนนเต็ม 6) โดยจำแนกรายเขตสุขภาพดังแผนภูมิที่ 5 และ 6

แผนภูมิ 5 ร้อยละเด็กที่ผ่านการประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพช่องปาก (Post-test) จำแนกรายเขตสุขภาพ

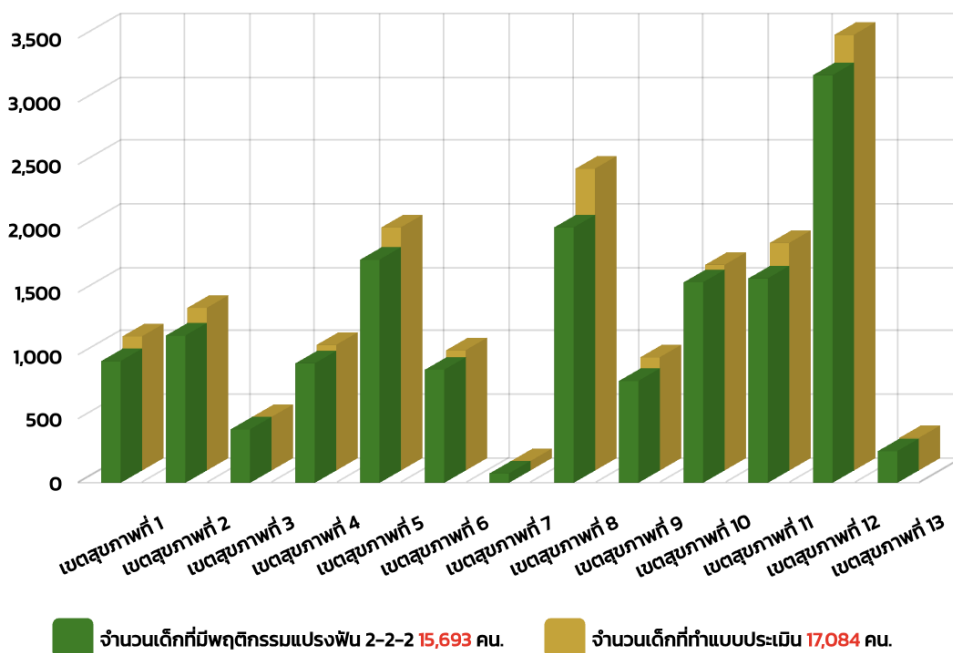

แผนภูมิ 6 คะแนนเฉลี่ยการประเมินวัดความรู้ด้านสุขภาพช่องปากรายด้าน (Post-test) จำแนกรายเขตสุขภาพ

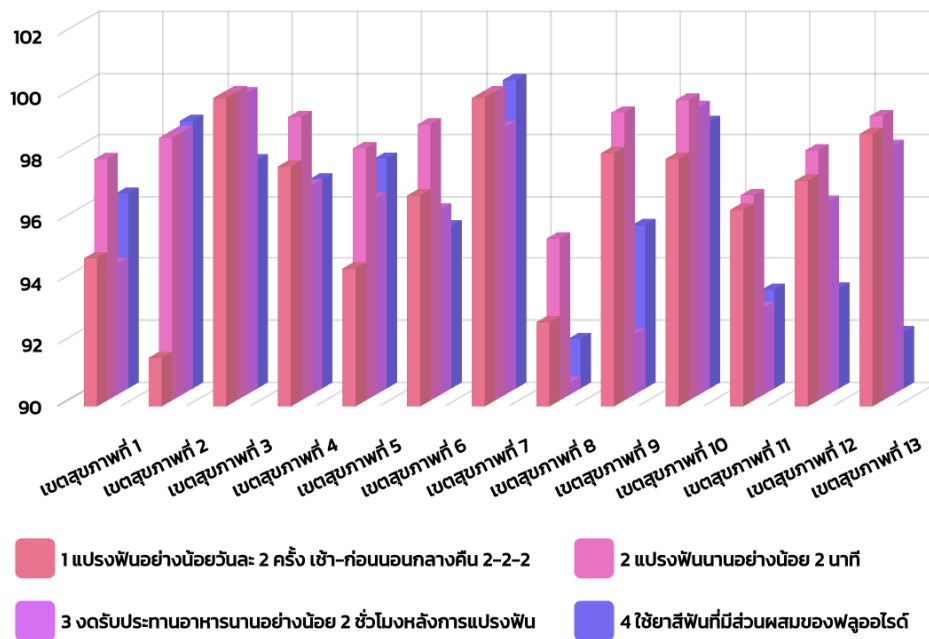

พฤติกรรมสุขภาพช่องปากหลังการจัดกิจกรรม มีนักเรียนร่วมกิจกรรมทั้งหมด จำนวน 17,084 คน นักเรียนมีพฤติกรรมการแปรงฟันที่เหมาะสม (แปรงฟัน 2-2-2) จำนวน 15,693 คน คิดเป็นร้อยละ 91.9 นักเรียนไม่ดื่ม หรือดื่มน้ำอัดลม 1-2 ครั้ง/วัน ร้อยละ 98.1 นักเรียนไม่ดื่ม หรือดื่มน้ำผลไม้ น้ำหวาน นมปรุงแต่งรส นมเปรี้ยว 1-2 ครั้ง/วัน ร้อยละ 98.2 นักเรียนไม่กินหรือกินลูกอม 1-2 ครั้ง/วัน ร้อยละ 98.9 นักเรียนไม่กิน หรือกินขนมกรุบกรอบ 1-2 ครั้ง/วัน ร้อยละ 97.1 โดยจำแนกรายเขตสุขภาพดังแผนภูมิที่ 7 และ 8

แผนภูมิ 7 ร้อยละเด็กที่มีพฤติกรรมการแปรงฟันที่เหมาะสม (แปรงฟัน 2-2-2) (Post-test) จำแนกรายเขตสุขภาพ

แผนภูมิ 8 ร้อยละของเด็กที่มีพฤติกรรมการบริโภคที่พึงประสงค์ (Post-test) จำแนกรายเขตสุขภาพ

จากผลการประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพช่องปาก นักเรียนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพช่องปาก เพียงพอ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 66.6 เป็นร้อยละ 95.6 มีพฤติกรรมการแปรงฟันที่เหมาะสม (แปรงฟัน 2-2-2) เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 55.0 เป็นร้อยละ 91.9 ส่วนการประกวดโรงเรียนผู้พิทักษ์ฟันดี รุ่น 4 มีโรงเรียนส่งคลิปวิดีโอเข้าประกวดโดยเผยแพร่คลิปผ่าน TikTok จำนวน 159 ผลงานจาก 13 เขตสุขภาพ และคัดเลือกผลงานประกวดโรงเรียนผู้พิทักษ์ฟันดี รุ่นที่ 4 จำนวน 5 แห่ง จาก 13 แห่งที่ผ่านการคัดเลือกจากศูนย์อนามัย เพื่อเข้าประกวด Like Talk และตัดสินผลงานชนะเลิศ

ผลการประเมินความพึงพอใจ

คะแนนเฉลี่ยแบบประเมินความพึงพอใจการจัดกิจกรรม ข้อที่ 1. เนื้อหาในชุดกิจกรรม Active learning มีความน่าสนใจ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.6 ข้อที่ 2. ความรู้/ประโยชน์ที่ได้รับ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.8 ข้อที่ 3. สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนได้ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.8 ข้อที่ 4. รูปแบบการเรียนรู้ง่ายต่อการเข้าใจของนักเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.6 และ ข้อที่ 5. ความพึงพอใจต่อโครงการโครงการโรงเรียนผู้พิทักษ์ฟันดี คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.6

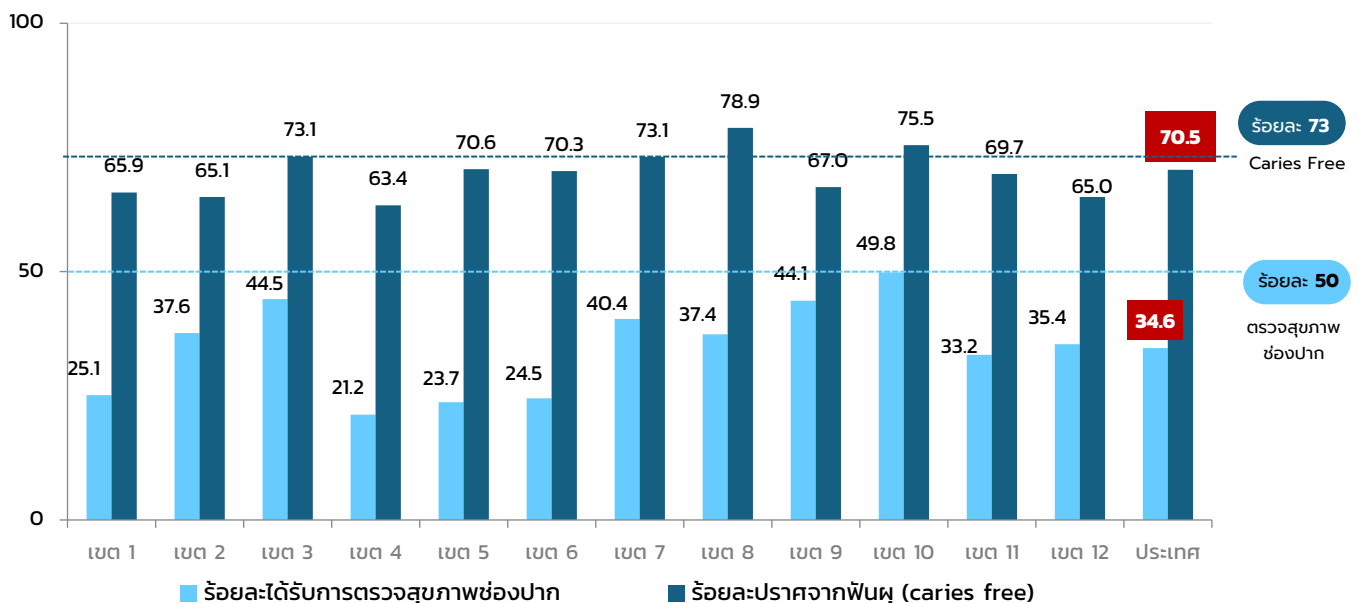
ข้อจำกัดและอุปสรรคการดำเนินงาน

การสื่อสารที่ขาดความชัดเจนเกี่ยวกับขั้นตอนและแนวทางการดำเนินงาน ส่งผลให้ผู้รับผิดชอบเกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ทำให้ขั้นตอนการส่งหลักฐานการดำเนินงานเพื่อขอรับเกียรติบัตร โรงเรียนไม่สามารถจัดเตรียมเอกสารได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และทันตามกำหนด รวมทั้งมีผลต่อการรับรองผลการเป็นโรงเรียนผู้พิทักษ์ฟันดี เพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าว ในอนาคตควรมีการจัดทำแนวทางการดำเนินงานให้มีความชัดเจนและเป็นระบบมากขึ้น รวมถึงปรับปรุงวิธีการดำเนินงานให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน อาจใช้วิธีการสื่อสารที่หลากหลาย เช่น การจัดทำคู่มือแนวปฏิบัติที่เข้าใจง่าย การชี้แจงการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลในการส่งข้อมูลและติดตามผล เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผลลัพธ์ (Outcome)

เด็กอายุ 12 ปี ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก 198,487คน จากจำนวนเด็กอายุ 12 ปี ทั้งหมด 618,172 คน คิดเป็น ร้อยละ 32.1 (เป้าหมาย ร้อยละ 50) เด็กอายุ 12 ปี ปราศจากฟันผุ (caries free) ร้อยละ 70.5 (เป้าหมาย ร้อยละ 73)

ร้อยละเด็กอายุ 12 ปี ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก และปราศจากฟันผุ (caries free)

ข้อมูลจากระบบรายงาน HDC กระทรวงสาธารณสุข ณ วันที่ 31 กรกฎาคม 2568